

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, 1616

Cap. XXXVI. P. Balthassar literis suis eandem Dominam iuuat, quam Deus ad insignem perfectionem euexit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43347

a *Prou.31* 10 huius verè a *fortis mulieris*, cuius valor & precium est tanquam rerum preciosissimarum *procul & d. vltimis finibus* terræ aduenientium : cuius tamen maior præstantia est in virtutibus, & operibus internis, quæ externa comitabantur, vt se ipsam multò magis in eis perficeret. de quibus in primo capite fusiùs.

CAPVT XXXVI.

PATER BALTHASSAR
literis suis eandem Dominam iuuat,
quam Deus ad insignem per-
fectionem eue-
xit.

VM D. Magdalena Vllloia Vll-
 lis-Oleti ordinariè residentis,
 P. verò Balthassar in Vlllo-
 Garcensi eius Collegio, inde
 illam suis literis, aptisq; con-
 silijs iuuabat; semper illam ad
 perfectionem, suiq; ipsius ab-
 negationem extimulans: quæ res magnis humil-
 modi personis valde est difficilis: eò quòd con-
 sueverint valde suis appetitionibus obsequi, ac
 proinde eas mortificare horreant. Ad eam igitur
 probandam, & experimentum aliquod in hoc ge-
 nere accipiendum, ac simul eandem extimulan-
 dam, inter alias literas, hæc ad illam
 circa festum Natalis Domi-
 ni dedit.

§. I. DEVS

§. I.

DEVS infans in Betlehem natus, in anima ^{17. Decēb.}
 etiam D. V. nascatur: solus enim ille nouit ^{1576.}
 eius festa benè celebrare: in cuius anima
 fit internè, quod exteriùs ostenditur. Non cogita-
 bam ad V. D. scribere, tam parum assuetum ha-
 bentem cor suum ad abnegationem propriæ vo-
 luntatis, vt offensionem potius reputet, quàm ob-
 sequium, si literas accipiat, quæ ad eam abnegan-
 dam vrgeant. Det ipse Deus maiorem animum, ac
 desiderium, eandem propriam voluntatem per-
 sequendi. Amen, Amen, Amen.

OPULENTIA instantium festorū, & egestas,
 qua intelligo laborare D. V. humilitatem ad ea-
 dem celebranda, mihi persuaferunt, quod hac vi-
 ce saltem gaudebis potius, quàm dolebis, his ac-
 ceptis Monitis.

PERPENDERIT procul dubio D. V. in elap-
 so Sancto hoc Aduentus tempore insigne Dei er-
 ga nos beneficium, quo vult ad nos venire; & ani-
 mæ foelicitatem, quæ promerebitur eum apud se
 in domo propria videre: & quoniam spero de e-
 ius misericordia, quòd V. D. eum videbit, & cum
 eo gaudebit: visum mihi est monere, eum huius
 esse ingenij, (si velis multum illi placere) vt sta-
 tim atque in mundo natum videris, ad eum ac-
 cedas, siquidem ipse pro te etiam venit inter cæ-
 teros, quos honorare, & sua præsentia recreare
 vult: & vt studeas te totam in spectaculum illud
 sanctum, quod ante oculos fidei tuæ videbis, trās-
 formare, sicut faciebat grex ille Iacob, in eas vir-
 gas, quas ante se habebat. Nam quod spectaculum

D d 5 adm-

» admirabilius, quam Deum ipsum fieri infantem,
 » Angelis stipatum, & pannis inuolutum? Discas
 » ex eius Magisterio (siquidem exemplum eius quod
 » lux nostra) salutarem scientiam te humiliare,
 » di; teque ex corde à propria opinione, & a
 » estimatione dei sciendi, & exuendi ab omnibus
 » bus praesentibus: (vereor, enim, ne te non
 » tis ab illis expedias) & sic demum te ad
 » ius imitationem (vt magis illum allicias) tra
 » ctandi, quasi in omnium hominum esses obli
 » uione, omnibus esses crucifixa & contem
 » pta; imò neque hoc simpliciter attendas; sed
 » vt magis gaudeas, quòd videas te illustrari &
 » honorari ex insignibus Domini tui. Cogita,
 » quòd quamuis tanta ipse nostri gratia praes
 » stiterit: adhuc nos non studeamus illi placere;
 » sed eum potius contristemus, adeoque affligi
 » mus, vt cogamus in ipso praesepio flere. O
 » scelus ab omnibus creaturis detestandum! quòd
 » te, Domine, flere faciamus? & tamen adeo
 » parum curemus, vt neque in eius cogitatione di
 » & libèter hærere velimus? Hæc duo magnâ S. Cy
 » priano admiratione adferebât: alterum quòd Deo
 » multa ex seipso hominibus dederit; homines vero
 » parum ex se ipsis Deo; multa ipse bonitatis suae ma
 » nifestauerit in eo quòd fecit: ex qua tamen boni
 » tate parum nos profecerimus; alterum cœdium &
 » morositas, qua imus ad Christum, scientes, eum
 » esse nobiscum; & celeritas, qua ipse viam percuc
 » rit, vt ad nos perueniret. Desseamus, Domine, du
 » ritiem & cæcitatem nostram; & æternum Patrem sup
 » plices oremus, vt qui filium suum nobis dedit, dimit
 » tatur quoque mittat spiritum, quòd possimus rectè illi
 » serui.

feruire, ac placere, & humiliter reuereri, & cū
 hic sit ignis, quem ipse misit in mundum, vt ipsius
 amore accenderetur: petamus ad nostra etiam
 corda mitti, vt ea inflāmet: non, n. profuerit ipsum
 in mūdū venisse, nisi etiam ad ea perueniat. Vi-
 uamus igitur in posterum desolati & afflicti: si-
 quidem videntes, nos à tanto tamque benigno
 Domino amari, isto tamen igne non vrimur. Hor-
 reamus vitā, quæ non collocatur in reddendo de-
 bito nostro penso. Quis nobis prospiciet? ad quem
 ibimus, vt nobis medeatur? redeamus iterum ad
 æternum eius Patrem, primamque petitionem
 nullies repetamus. Accedamus ad ipsummet
 IESVM: vt qui veniet Saluator noster, hoc erga
 nos præstet officium: accedamus ad Spiritum san-
 ctum, vt eum in nobis clarificet; ad rusticos
 pastores, vt nos doceant; ad matrem eius sanctif-
 simam, & S. Ioseph, vt pudore nos suffundant.
 Quid fecerint illi, eorum Domino iacenti in præ-
 sepio? quid eorum oculi aspexerint! quid eorum
 corda cogitauerint! ibi (ait S. Cyprianus) non e-
 rant panni preciosi: & si fuissent, non habuissent
 spectatores: nam infans iacens in præsepio, om-
 nium oculos, & corda ad se trahebat: vt nollent
 effūdere se ad quærendum in creaturis solatium,
 quod præstantius, & ex omnibus simul inuenie-
 bant in suo Creatore. Nudi erant parietes, sed
 corda plena & ornata diuinis donis. Nihil ibi o-
 culis carnis diuinum apparebat; sed spiritus ocu-
 lis omnia diuina erant: nullū natale adeò egenū,
 nec vllū adeò opulētū: nullū humano solatio ma-
 gis destitutū; nec diuino magis abūdās. In publico
 homo, in occulto Deus; quod exterius apparebat,
 alijs

„ alijs erat simile; quo latebat erat super omnes
 „ tende mixturam, pannos, & Angelos; lacrymas
 „ musicam. eamus ergo Domina, ad Angelos, ve
 „ nobis aperiant, scientiamque doceant, qua scia
 „ mus rem aestimare, adorare, ac celebrare sicut op
 „ fecerunt, cum primùm illum in mundo vide
 „ runt: hoc siquidem est opus, quod nobis in eo
 „ ciendum incumbit; & nullius alterius ratio villa
 „ habenda. Talem sui opinionem & aestimationem
 „ det IESVS D.V. vt non amplius sua sit, aut affe
 „ ctus alterius, nisi ipsius IESV solius. Amen. Amen.
 „ Amen.

Ex literis satis apparet tenera Sancti huius
 ri deuotio, ac dexteritas, qua sensim eam Domi
 nam expoliebat; cuius curam susceperat, dirigens
 eam ad perfectam suarum propensionum mortifi
 cationem, per quam ad perfectionis celsitudinem
 peruenitur. nam (quemadmodum in alijs literis
 hoc ipso anno datis eidem Dominae significauit)
 per hanc semitam vniuersalis abnegationis pro
 priae voluntatis ad tantam sublimitatem ascen
 dit: & in eisdem literis dicit: eam hunc defectum
 admisisse, quod tam breuiter sui rationem reddi
 didisset, quasi non habens, quid de suo profectu appo
 rirer: non etiam habuisset defectus, quos manife
 staret: ex quo apparet, Dominam illam per literas
 consueuisse reddere Patri rationem rerum suarum
 internarum, eiusque iudicium, & consilium peti
 uisse circa ea, quæ esset factura. Quod verò Patri
 præcipuè ei commendabat, illud erat: vt studeret
 in rebus omnibus quærere solum Deum; & con
 suum à personis, & creaturis exuere, sicut face
 bat à diuitijs. quam lectionem optimè illa est ali
 cuta
 barum
 guin
 cupa
 Dei e
 est e
 eius
 inter
 nimi
 creat
 Deu
 cieba
 quo
 Nun
 card
 ciens
 med
 stant
 inter
 loqu
 cū d
 freq
 cuiu
 ad d
 na &
 aut
 ritu
 dist
 bera
 in v
 & f
 rum
 imē

cuta; adeoque serio studuit exsequi, quod suade-
 batur, vt nulla personarum, quantumuis consan-
 guineæ aut affines essent, affectio, cor ipsius oc-
 cuparet; aut ab eò retraheret, quod voluntatis
 Dei esse intelligebat: cum qua tantam consecuta
 est conformitatem, vt nihil ipsam turbaret, aut
 eius patientiam læderet; nec vlla res sufficeret, ad
 interrompendum bonum hoc propositum, & a-
 nimi affectum, quo dicebat: fiat voluntas Dei. Re-
 creabatur, & oblectabatur tanquam filia, cum
 Deum appellaret patrem: nec vnquam finem fa-
 ciebat gratias agendi ob tantum beneficium,
 quo voluit, hoc nomine à nobis compellari.
 Nunquam parum aut multum comedebat, quin
 tardè satis præmitteret Pater noster, teneram fa-
 ciens reflexionem ad Verbum Patris: & inter co-
 medendum sæpe exaggerabat valde apud circum-
 stantes hanc gratiam: imò ipsum prandium sæpe
 interrompebat ob delectationem, qua, de hac gratiâ
 loquendo, afficiebatur. Tertio quoque die magnâ
 cū deuotione & lacrymis cōmunicabat, ita vt ipsa
 frequentia tenerum eius sensum non imminueret:
 cuius causa, quàm diu benè habebat, cōferbat se
 ad domū nostram professam cum sola vna matrō-
 na & viro quodam, cui inniteretur, nolens curru
 aut gestatoria sella vti, vt & in hoc heroicam spi-
 ritus pauperatē, & in medijs tot diuitijs, cor-
 dis humilitatē præ se ferret. Siquidē diues ac li-
 beralis in alios, in se ipsam erat pauper & parcâ,
 in vestitu, mensa, lecto, domestica suppellectili,
 & famulorum comitatu: nec aliud quicquam ho-
 rum retinēs, quàm quòd esset omnino necessariū:
 imò etiam in necessarijs aliquid sibi subtrahebat,
 non

non ex parcitate, sed ex virtute: tum, vt plus haberet, quod pauperib. largiretur, tum, vt se ipsam mortificaret, Christumq; D. N. in eius paupertate, & contemptu amplius imitaretur, vt P. Balthassar illi suadebat.

CONSOLATVS verò est illam non parum in eo dolore, quem sensit ex morte D. D. Ioannis Austriaci, filij Caroli V. Imperatoris, quem ipsa simul cum viro suo Ludouico Quijadio in domo sua ab infantia educauerat; & tanquam filium eum diligebat, sicut & ille eam tanquam matrem, qui cum ex Hispania discederet in Belgium, cum magna teneritate ei valedixit: placuit que Deo D. N. accipere eum ex hac vita in flore suae ætatis, de sui honoris ac dignitatis iniitijs, Anno 1578. Erat tunc P. Balthassar Visitator Prouinciæ Arogocæ, in qua versabatur, & nuncius de prædicta morte peruenerat ad illum Valentię: & inde literas consolatorias scripserat ad prædictam Dominam in hunc modum.

§. II.

11. Decēb. „
1578. „ **S**PIRITVS Sanctus solatio sit & leuamini D.
„ V. qui ad reponendum adeo fecundi animi
„ fructus erit benè necessarius. Non scripsi D. V.
„ statim atq; intellexi transitū ex hac vita ad eam, quæ
„ est omnibus æterna D. D. Ioan. Austriaci: quia &
„ ego æquè opus habui consolatione, atque D. V.
„ Sed aduertens, talem nuncium eò fortius D. V.
„ icturum, quò tanquam mater, propinquior erat
„ & eum tangebatur quem maximè in hoc mundo cari-
„ rù habebat: existimaui, non amplius differre hoc
„ scribendi officium: cuius hoc sit initiū, quod offe-
„ ciū, eius serenitati, & V. D. in hac calamitate de-
bitum

bitū valde diligēter præstiterim; & quidē cū ma-
 iori desiderio, vt optatū fructū adferret; Patriq̄ue
 Prouinciali huius Prouincię cōmiserim vt idē per
 totā Prouinciā cōstitueret. Quod si gubernatio li-
 bera mihi fuisset, iuxta votū meū, prius ipse, quā
 hęc literę cōparuissem, vt sensum meū præsens o-
 stenderem: sed tales Deus terminos cōstituit, vt
 licet quis maximē ad eos transgrediendos pro-
 pendeat, id tamen facere non possit; nec maior sit
 prudentia, quā intra illos se continere, eosq; a-
 dorare. Sit igitur ipse ob id, quod fecit, in æternū
 benedictus: ā cū mortuo id esset optimū, nobis
 hic remanētib. cogitādū illud ac desēdū reliquit:
 idq; valde nobis erat necessariū, vt & nobis esset
 optimū tanquā Dei opus, sciētis, eadē opera vigi-
 lantē remunerare, & dormitātes monere, & puni-
 re, nō tamē absq; cōsolatione: habet enim eius di-
 sciplina vitā, si benē eius opera perpēdātur, nō hęc
 rēdo in extērna superficie, sed penetrādo ad eorū
 interiorā, in quibus medulla latet: *si sic viuitur &*
in talib. vita spiritus mei, corripies me, & viuificabis
me: dixit Rex Ezechias Deo occasione instructio-
nis alteri, ac monitorū huic similiū, licet illi gra-
uissimorū. si sic, inquit, in hac peregrinatione vi-
uitur, & in huiusmodi angustijs cōsistit semita spi-
ritus mei: reuereātur, & adorēt omnes tua cōsilia
 Deus, & te in eis: nā huiusmodi calamitatū instru-
 ctione, & me corripies, & simul viuificabis. Lectio
 nē, ō Domina, prælegit nobis Deus sufficientē pro-
 tota vita; modō sciam⁹ fructū ex ea capere: & vestre
 Dominationi admiscuit internū solatium, vidēt
 dulcissimū Dominū festinātē, vt è periculo animā
 illam eriperet, quā D. V. & ipse tenerē diligebant;

& quā

„ & quam ab æterno ipse præelegerat adeò singula-
 „ riter ad Regnum suum: quem voluit in campo
 „ ipso mori, pro defendendo Patris sui honore, sic
 „ ut ipse: fieriq; sibi similem in causa tam præclara,
 „ & vniuersali gloriæ suæ, & in cordis puritate
 „ cuius tot sunt testimonia tam eorum, qui propo-
 „ quam qui procul cum eo egerunt, & ipsius mori
 „ præsentis fuerunt. Habet verè in eo & in D. V. lo-
 „ cū quod Christus Dominus noster dixit suis disci-
 „ pulis, contristatis ex eius verbis, quibus prædica-
 „ bat, se ab eis discessurum ad Patrem: b *si diligere-
 „ retis me, gauderetis vtique, quia vado ad Pa-
 „ trem: quasi dixerit: plus ponderis habere debe-
 „ ret in oculis vestris bonum meum, quò conso-
 „ laremini (etiã si aliquod ex eo incommodum
 „ vobis eueniret) quàm defectus, quem vobis im-
 „ gitis ex mea absentia, vt tristemini: præcipue cum
 „ contrarium sit verum, quasi opus quod ego Deus
 „ & Redemptor vester facio: expedit enim vobis, vt
 „ ego vadam. Et quoniam huic verbo non fuerunt
 „ increduli, cum postea, adueniente spiritu Sæ-
 „ cto, illud intellexerunt, nolissent pro vniuerso
 „ mundo non fuisse ita gestum: adeoq; senserunt, sic
 „ mutatos in solatio & profectu suo, & æstimatione
 „ ne Christi, qui totum erat ipsorum bonum: vt ipsa
 „ experientia didicerint, non esse aptius aliud scire
 „ aut velle, quàm Deo curam omnem remittere, vt
 „ in ipsis, & in rebus omnibus pro libitu faciat, aut
 „ reddat infectum; nolentes aliud velle, aut eli-
 „ gere, quàm quod ipse constituet, venerantes cum
 „ magno silentio, quod humani ingenij debilitas
 „ in eius consilij non assequitur: nam, etsi nobis
 „ occulta sint, nullo tamen modo erunt iniusta.*

b Ioan 14.
28.

c Ioã. 16. 7.

Hæ literæ valde sunt consolatæ piam hanc Dominam, quam tamen Deus benè præuenerat cum ipsa ingenuè ac liberaliter se ipsam, & res omnes suas, etiam dilectissimas, ac preciosissimas ei tradidisset.

IM P O N A M V S nunc finem insignis huius Matronæ virtutibus, addentes ijs quæ dicta sunt, heroicam cordis eius humilitatem: videbatur enim sibi, parum, aut nihil esse, quidquid faciebat, aut largiebatur pro Christo D. N. Et hoc est quod magis admirabar quoties cum illa loquebar (quod non raro fiebat:) nam cum aliquoties agerem gratias, quod nobis benè faceret: respondebat modo quodam aded demisso, & ex corde verè prodeunte, quasi nos potius ipsi benè faceremus accipiendo, quod illa dabat; quàm ipsa nobis idem dando. Idem autem iudicabat ac sentiebat de reliquis eleemosynis. Et reuera ita est, quod qui puris oculis maiestatem Christi Domini in suis pauperibus agnoscit, aduertit, se non tantum beneficium pauperi conferre, cum dat eleemosynam; quàm pauper faciat ipsi, dum eam acceptat: non quia talis est homo; sed quia is, qui in ipso illam recipit, est ipsemet Christus, qui eam remunerat, reddens centuplum in bonis spiritualibus, & postea in æternis. Ex hoc animo proueniebat ipsi, ut in suis bonis distribuendis non tam videretur eorum Domina; quàm dispensatrix, & Dei ipsius eleemosynaria; quem admodum Regum & Principum Eleemosynarij eleemosynam distribuunt, ex bonis illorum: idque ipsa faciebat cum tâta pietate, atque si mater esset omnium egenorum; & vnica protectrix

Ee omnium

omnium desertorum, ac desolatorum. Placuit Deo accipere ad se Patrem Balthassarem multis annis ante ipsam, quo tamen toto tempore perrexit ipsa in vitæ suæ ratione, crescens & proficiens in omni virtute, & hac ratione cursum suum cum magna gloria cucurrit, donec annis & meritis plena ad eius finem peruenit. Exposuerat in eleemosynas non solum omnes fructus reddituum suorum; sed etiam, dum viveret, magnam eorundem reddituum partem tradiderat, exuens se illorum iure, ut pia perpetua opera, quæ fundauerat, magis firmaretur: & quod tempore mortis supererat etiam testamento distribuit pauperibus, constituens hæredem charum suum Collegium Villa-Garciense. Incidit in morbum ex lateris dolore: & cum periculum prævideretur, primo die communicauit, & iterum septimo, qui fuit ultimus, omnes septem fuerunt illi valde graues, quoad corpus; sed magni solatij spiritualis. nam ferè continuè erat in oratione, quæ Deo commendabat. inuisentibus ipsam minimum quod poterat attendebat; maximè autem, ut pauperibus eleemosynæ traderentur. Affixerunt illi die noctuque Patres Societatis; & hunc Dei fauorem tunc est etiam experta, ut venirent Vallis-Oletum grauissimi Patres, quos illa nouerat, & charos habebat, & P. Ioannes Monte-Maioris tunc Rector Collegij ipsius, qui profectus in urbem, Prouinciæ huius Procurator, redierat ante duos dies, quàm illa moreretur; & illam est consolatus, adiunxitque ad hanc eius profectionem. Sed omnes habebant pa-

rum,

rum, quòd cum illa agerent : Dominus enim ipse satis benè occupatam secum habebat. Vltimum ferè, quòd locuta est, hoc fuit. cùm aliquod refrigerium ex haustu aquæ accepisset, coniectis in crucifixum oculis, dixit: Domine, cùm tu esses in hac pressura, in qua ego sum, non fuisti aqua frigida recreatus, sed felle & aceto, miserere pauperulæ huius & miserabilis ancillulæ. Mortua est foeliciter feria quinta vespertina in die S. Barnabæ, Anno 1598. cùm esse ætatis 73. annorum. Magnus fuit sensus & fletus omnium pauperum ex eius morte, & ipso die distributi sunt inter eos 400 aurei.

STVDVIT Societas in hac occasione gratitudinem suam ostendere erga tantam benefactricem. positum est tunc eius corpus in quadam cista, & paruo tumulo: & conuenerunt ad locum, vbi mortua est, omnes de Societate, qui sunt in tribus locis in hac ciuitate, ad Officium decantandum. Et nocte illa manserunt apud corpus duodecim illorum: altero die mane omnes conuenerunt ad domum professam, in qua fuit magnus tumulus erectus, cum multis facibus, ac decantatum Officium cù ea solennitate, qua in Societate fieri potest. Curatù est, vt omnia Sacra, quæ illa die in tota Vallis-Oletana Ciuitate dicerentur, offerretur pro ei⁹ anima: vesperi institutù solene funus, ad quod conuenit summi tèpli Capitulù cù toto Clero, & omnib. Religionibus, quæ ad huiusmodi funera conuenire solent; quibus liberaliter datæ sunt consuetæ elemosynæ. Adfuit quoque tota Nobilitas, quæ tunc erat Vallis-Oleti: & cum hac pompa & comitatu corpus eius in sarcophago

Ee 2 positum

positum portarunt grauiores Societatis Patres vique ad alteram partem pontis: vbi positum in lectica, comitantibus triginta ex nostris Patribus cum accensis facibus, vexerunt ad Villagarcienſe eius Collegium, quo cum P. Prouinciali conuenerant grauiſſimi quiq; totius Prouinciæ Patres, & ſolemniffimas celebrarunt exequias, in quibus P. Anton. Padillius cū ſolita ſua grauitate, & pro argumentū dignū erat, concionē habuit. Cōtinuetur autē ſēper ſuffragia, explēdo exactiſſimē quidquid illa in ſuo teſtamento cōſtitutum reliquerat.

CUM primū Salmaticenſi Collegio, vbi ego tunc eram, eius mors innotuit, ſciens quantum Societas tota tantæ Matronæ eſſet obſtricta, non fuimus contenti facere, quod præſcribit noſtra Conſtitutio, vt per vniuerſam Societatem ſinguli Sacerdotes nouem Sacra pro illa offerrent, tanquam trium Collegiorum fundatrice; ſed ſolennes quoque exequias diſpoſuimus, conuocantes præcipuos totius Vniuerſitatis, & Academiæ, qui libentiſſimē ad illud Officium conuenerunt: concionatus eſt Pater Ioſephus Acoſtus tunc Collegij Rector, & inſignis aliàs concionator, qui in eleganti & accurata illa concione præclara defunctæ opera retulit & adumbravit, quæ illam comitata ſunt vſq; ad locum gloriæ. Idem fecerunt in alijs huius Prouinciæ Collegijs in teſtimonium eiufdem gratitudinis: cuius etiam cauſa fuſior hic eſſe volui, vt ſit continua memoria in terra, eius quæ talia opera fecit, vt excellenter Regi cæli ſeruiret ac placeret, vbi eam credo iam cum illo regnare in throno inſignis gloriæ.